

Alte Drucke

**ANTO. DE BVTRIO || IN QVINQVE LIBROS DECRE=||TALIVM
COMMENTARIA ... Summarijs ... Flori || de Sura Lugdunen[sis]
... || ... ||**

... || SVPER QVINTO DECRE=||TALIVM. || CLARISSIMI IVRIS || VTRIVSQVE
DOCTORIS DOMINI || Antonij de Butrio super Quinto Decre=||talium
accuratissime excusa, ... || ... ||

Antonius <de Butrio>

Lugduni, 1532

De iudeis et saracenis. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150710

Antonius de Butrio super quinto Decretalium.

hunc cōstitutionem: sic potest fieri trans cōstitutiōi. c. super specula
s. ne cie. vel mona. hoc intellige qn̄ principalē rīpse vacaret erga stu
dium aliud q̄ theologie. Si autem teneret sociū in domo q̄ ip̄z de
clararet in iure ciuiti vel canonico qn̄ necessaria ad ipsius eru
ditionem: tunc sic in ipso vacaret: dicendum est ipsum gaudere
p̄nilegio: cum isto casu hoc veniat accessorie ad declarationē ipsi
7 iuris theologie. ¶ Querit an isti liciti sit vendere fructū benefi
ciorū suorum quos habent recipere per quinquāniū: per istū tex
dic quod nō: sīm docto. Un autem si vendat successor teneat stare.
8 dicit utrū notatum. 5. titu. j. c. fn. ¶ Similiter q̄ro an excusat ab
ignorantia nō habens ex quo discat: dicit glo. q̄. q̄ sic. xxxvij. di. q̄.
9 s. f. de iur. et fact. igno. l. regula. j. c. deinde glo. et lſal. ¶ Quer
rit glo. super xbo dociles. qui sunt dociles: dicit gl. illi qui sunt ha
biles ad docendum. Redo q̄ p̄st pp̄rie. i. qui sunt habiles doceri:
q̄ hic loquitur de scholaribus non de doctoribz: scholares habet
doceri. dicit gloss. q̄ si redditus bñficiorū eis non sufficiat debet sup
plere. put sequit: hoc fatēt̄ doct. in missis a caplīs. Alij vero qui
missi nō sunt solum h̄t redditus bñficiorū: sīm doct. et Ph̄i. dicit gl.
q̄ hec decre. et alie non seruantur: frusta occupat mēbranas: et di
cit gloss. q̄ docibiles possunt petere ut suppleat q̄d eis deest. Per
hanc decre. quo casu p̄cederet q̄d dicit Innoc. de 2li. cum oēs. q̄d
10 statut̄ maiori part. ¶ Querit glo. an studentes in theologia pa
cipiant quotidianas distributiones: dicit glo. q̄ nō de preben. li
11 cet. vbi de hoc. ¶ Glo. super verbo per annos. querit an trāmiss
si a capitulū percipiāt redditus solum per. v. annos. dicit glo. hic
aut hec determinatio temporis. v. annorum respiciat omnes pre
cedentes. An vero solum proximos qui non transmittuntur. Si
teneamus q̄ solum respiciat vel referatur ad proximos: q̄d satis
videt cum in hoc caplo nō fiat mentio de illis: tunc dicit gl. q̄ trā
missi donec absente erūt ipsi voluntarie euntes solum per. v. an
nos habet. Si teneat q̄ respiciant oēs: tunc oēs percipiāt solum
p. v. annos: q̄d v̄ per tex. c. inquisitio. de app. et sic residet gloss.
Dic q̄ docentibus donec absint debent redditus: nisi ex causa a ca
pitulis renocentur: absentibus xbo vt doceant. Doct. non eligit
quia tex. loquitur indistincte de studētibus: intelligo de transmis
sionē et alijs: nec refertur determinatio hec ad doct. quia illa h̄z suam
determinationem donec erunt in scholis: forte non esset male di
ctum q̄d intelligit solum de transmissis: cuz nulli clericis licet
abesse ex iusta causa etiam studij sine licentia prelati: vt. c. relatum
de cle. non residen. S̄z dicit ut procedat glo. q̄d intelligi de qualis
tercunq; transmissis sine per prelatū et caplī: vt in tex. h̄e per pla
tum tñ: dic q̄d p̄cedit etiā in nō transmissis: omnino licentia ha
beat a suo prelato: vt in. d. c. relatū pro hoc faciunt not. in seq. glo.
Em host. Unum etiam forte posset dici q̄d illū q̄d dictū eis de trā
missis habeat locū nūi tali tempus fuerit prorogatum p̄ prelatū
et caplī: q̄z tunc etiā ultra t̄p̄s hic taxatū esset locus dispositioni: et
ut fructus ēt debenerit et necessaria. arg. huius tex. in secundo riso.
H̄tē q̄z prorogatio intelligit facta cuoibz q̄litatibus suis: vt in. l. h̄z
12 n manente. s. de precario. ¶ Glo. super xbo de licetia. querit an
necessitatem scholares in theologia petere licentia percipiendi redi
tus in absentia. dic q̄ non: sed autoritate p̄nturōis habet licen
tiā gnalem. lxx. distin. non debere. cum iiii. Executio tamē est
imperanda: si capitulū hoc non faciunt: q̄z parum prodeset iura
elle in cunctate: nūi essent qui ea exequentur. s. de origi. iuris. l.
h̄. post originem. hoc dicit hosti. nūi referatur quetho q̄ nō sunt do
cues q̄d fieri potest: et si prelatū et capitulum super hoc contendat
est expectanda licentia superioris: alias ire posset inhabilis ad di
scendum: cōtra mentem et verba iutorum iurium: et obstat etiam
secundum eū nimia multitudine. ad idem. 3. de cleri. non res. c. p̄. en.
Glo. ultima est literalis. tc. Anto. de. Butrio.

Cōde iudeis et saracenis.

Rubrica.

¶ Cōdo de his qui sp̄m sanctū vendēdo p̄ symoniā blasphemant
videamus de his qui dehonoran̄t deū male coledo: et ex q̄ erat tra
ctatus de his male colementibus: submissi de eoz seruus p̄pnerit q̄
sunt in domo et dñ. Et distinguuntur a liberis. de quibus. j. c. j. t. h̄. t
vlti. et de famulis q̄ seruunt: et seruū nō sunt: et liberis. de quibus. j. e.
iudei. t. c. ad hoc. t. c. et siud. os. De p̄ma et sc̄da p̄t rubrice. xxiij.
q. viij. v. t. vi. per totum. xvij. q. i. iudei. et quatuor. c. seq. t. c. si quis
xly. dist. qui sincera. de saracenis habetur. q. i. q. h̄. ad mēsam. de ser
uis habetur. liij. di. mancipia. cum duobus cap. seq.

1. ¶ Si seruus a iudeo emptus cā mercimonij fact̄ est vel fieri desiderat xp̄ianus pro. xij. solidis redimitur a quo cunq; nu. 4.
2. Seruus quomodo redemptus videatur ad ingennitatem ubi liber
natus non est.
3. Cum iudeo an possit xp̄ianus habitare.
4. Seruus an dicatur h̄o liber emptus: et redemptus per xp̄ianum a
iudeo.

5. Seruus redimentis an sit mancipium a iudeo redemptum.
6. Redemptores xp̄ianorū si piures cōcurrant simul quis sit prefer
dus: et quo hostiū p̄t peti p̄cium redemptiois.
1. **R**esenti. ¶ Si seruus emptus a iudeo cā
derat xp̄ianus pro. xij. solidis redimit. b. d. Primo
ponitur cōstitutio bimembri. s. de baptizato et ba
ptizare volēt. Secundo ei cā ibi. q. 1. No. i. quod
non est licitū iudeo habere mancipiū. ¶ No. ii. q̄
redimetur ierius xp̄ianus effectus: vele effici volens a quo cunq; xij.
solidis. et sic tex. nō dicit seipsum redimat cuz p̄cium nihil habeat: ve
l. h̄. C. de seruus exp̄o. ¶ No. iii. illud q̄ nephas. tc. ¶ Oppo. q̄d
quis redimi non potest ad ingenitatem: q̄ ille proprie d̄r ingenio
qui liber nascitur. insi. de inge. in. prin. So. redimi tur ad ingenit
atem: vt quasi ad cōmodum ingenni seruire nō teneatur: nec ius pa
tronatus in eo retineat ab illo qui ip̄m redimit. ¶ Gloss. querit
an xp̄ianus possit cū iudeo habitare: dicit glo. q̄ non: sed in agro
ybicunq; iudeus non moratur: bene illi p̄t seruire: vt in. c. sequē.
4. ¶ Oppo. glo. h̄. q̄d nullo dato p̄cio capiatur in libertatem mā
cipium xp̄ianum. j. eo. c. vlti. So. hoc habet locū in seruo empto cā
mercimonij: vel intellige qn̄ venalis infra tres menses fuit expo
sus. de quo in. d. c. fi. Dic p̄ declaratione glo. et c. q̄ aut seruus est
vernaculus. i. nat. ex ancilla indei: et statim declarata voluntate effi
citur liber: vt. l. deo nobis. q̄ his ait. C. de epi. et cle. Aut est emptio
ti: et tunc si tpe quo indei eū emit erat iā xp̄ian⁹ emptio fuit nul
la: et nullo dato p̄cio efficitur: ar. l. vnic. C. ne indei xp̄i. mā.
et liij. di. mancipia. Aut tempore emptionis non erat xp̄ianus: s̄z
post factus est vel fieri desiderat: et subdistingue q̄ aut emptus est
cā seruus: et effici liber nullo dato p̄cio: et in libertate est capien
dus statim declarata voluntate. vt. c. fraternitate. liij. di. Aut est
emptus cā mercimonij: tunc si exposuit ipsum venalem ista tres
meuses debent solui iudeo. xij. solidi: alsi si non exposuit ip̄m ven
alem fit liber nullo dato p̄cio: vt hic. t. in. c. h̄. j. eo. et quod dicitur
est de indei. Idem de pagani et saracenis. q̄q. Hugo. h̄. vt habet
liij. di. hoc autem. vbi de hoc plene in gloss. ¶ Quero an manci
pium redemptum a iudeo sit seruus redimentis: dicit glo. q̄d non
seruus redemptum precium redimenti: et oīno est liberatus. Insit. de no
ta. acti. q̄. dñs. vel si non potest habere precium ei seruus tñ q̄d ser
uutum compenset cuz prior: postea erit liber. C. de capti. et po
li. reuer. l. h̄. ¶ Querit secundo ea gl. quid si plures emptores co
dem tempore concurrent: dicit glo. quod locū erit gratificatio.
s. de iure patr. cum antem. cum si. Dicunt docto. quod idoneo p̄g
ep̄m erit eligendus. s. de acti. l. s. plures. secundum Hof. ad hoc. j.
de procu. c. si duo. lib. vi. Dicit Joan. an. quod si vñus ad libertatem
alter ad seruutum redimit: ille erit preeligendus qui ad libertatem
redimit. Quid si nullus emptor appareret. dicit gloss. quod nūi
luminos erit liber: hostiūtum querat preciū. s. de manumis. l. iii.
q̄. si quis autem. Aut pro pecunia operas prestet: vt dicitur in. l.
pre alleg. s. de capti. l. h̄. tc. Antonius de Butrio.
 1. ¶ Judeus nō p̄t habere xp̄ianum in seruutū: nec p̄t habere
asscriptitium cui imponere valeant seruutia vñtra ius.
 2. Asscriptitium transiisse nō p̄t iudeus de loco ad locū: et si trans
ferat perdiutus quod in seruo habebat: et quō asscriptitij sunt iube
ri. numero. s.
 3. Asscriptitij an repellantur ab actibus legitimis et ordinibus.
 4. Seruutus quō ex tempore acquiratur.
 5. Seruutus quō nō p̄t dñs vñdere et in alium locum transferre.
 1. **D**itorum. ¶ Judeus xp̄ianus in seruutū
p̄titū xbo h̄e p̄t. hoc sc̄da dicit. sc̄da ibi. h̄. vñ. ¶ No.
ii. q̄ iudei nō p̄t h̄e asscriptitios: dūtamē sibi nō imponat vñtra
vñtra iuris debitū. ¶ Mot. iij. q̄ in asscriptitij iudei h̄t illa iura q̄
h̄t alij i alij asscriptitij. ¶ No. iii. q̄ iudee asscriptitij trāferre
nō p̄t de loco ad locū: et si trāferat p̄dit ius q̄d habebat in seruo.
3. Et q̄d asscriptitij sunt liberi gl. alle. zcor. ¶ Quero an asscriptitij
repellantur ab actibus legitimis: dicit gl. q̄d q̄ sunt liberi. arg.
s. de testi. l. j. t. hoc est vñ ad ordinēs: tñ nō admittunt nisi de lic
tia dñorum. liij. di. si quis obligat. Per p̄dicta dicit docto. q̄d te
starip̄t de quo in specu. de instru. edi. q̄ compendiose. post p̄cip.
Opp. in glo. h̄. q̄d imo possunt ad ordinēs p̄moueri asscripti
tij. liij. di. si seruus. So. surt ad ordinēs promoti: sed nūi lominus
seruire tenentur dñ: vel non tenet q̄d ibi no. per. c. e. dist. t. c. quicq;
q̄. sīm docto. ¶ Glo. super verbo adheserunt: colligit arg. quod
ex tempore seruutus acquiritur sicut h̄t: quia consueta seruutia p̄
stari debent. xvij. q. h̄. seruutū. cum si. ¶ Oppo. glo. q̄d tempore
nō querit seruutus. i. q. i. nūlū. glo. remittit. de consti. c. h̄. t. de cen
si. p̄uenit. deinde. glo. colligit q̄d ex tpe aliquis efficit ordinarius.
liij. di. gnalis. s̄d oppo. C. de p̄scrip. q̄ p̄ lib. l. fina. dic quod ibi in
scrutate

serniente hic in ascriptitio. Tā sit host. q̄ si in procedere pōt in eo de quo pōt fieri fides. dicta auf. s. in eo dī quo nō pōt fieri fides. C̄tlo. super x̄bo imputet. q̄rit de intellectu fei seu x̄. q̄ si quis quā dicit glo. q̄ intellect' illi' literē est q̄ si inude; trāstulit colonum ad alii locū vel ad aliud suūtū sibi s. imputare; q̄ hoc ipso amittit ius colonat' qd̄ habebat in illo loco; colon' liber erit ab illo iure; sicut ēt̄n colono liberi hoīs. Nā si dñs velit rēdere sernū et trans ferre ad alii locū: nō pōt eo inuitio. C. de agri. et censi. l. si quis p̄diū. Vel si velit dividere aliquā agnationē colonorū vel affinitatē trāferēdo vel alium locū reintegrandi sunt. C. cōia vtriusq; iūdi. l. pos sessorium. cū si. Inducit decre. in argu. q̄ si q̄ traſferat pedagium ad alium locum; amittat ius pedagi. q̄ os in summa. de censi. g. ex quibus causis: fm Host. Anto. de Butrio.

- Prohibitis futuris censentur permissa preterita.**

 - 1 **Synagogas nouas facere non possunt iudei: antiquas tamen res**tinent.
 - 2 **Synagogas antiquas corruptas an possint iudei edificare: et a q**uid videantur potestatem habuisse infra isto titu. capitul. consuluit. numero. 3.
 - 3 **Synagogas nouas an possint extruere iudei de licentia' epi.**
 - 4 **Synagoga quid sit: et in quo differat ab ecclesia.**

Synagoga quia nec in quo dicitur ab ecclesia.
Edei. **N**o. **t**q lex inhibens noua pmittit antiqua
pteritum. **C**o. **q** iudei nouas non pnt facere syna-
gogas: antiquas tñ retinere possunt. **C**o. **Q**uerit glo.
quid si antiquae corrumpant illas nouiter edificare: dicit glos.
qd sic: non tñ pnt ampliores facere. **s**f. de no. ope. nñ. l. j. q. opus no-
num. **F**acit glo. q si de instfo solui debeat gabella q si in istm refi-
ciai solui nõ debeat gabella: sec si aliquid nouiter addet. **C**o. **Q**ue-
ro an iudei nouas synagogas in noua ciuitate erigere possint de
licentia episcopis: dicit Egy. q nõ. **T**quare autem synagogas dicati congre-
gatione ecclia cõuocatio: dic q pizarium pectoribz: **Q**uenit q rōne ca-
rent et greges dicunt qui congregant. **S**cđm cõuenit holibus q ratio-
ne utuntur de quo per archi. de conse. dist. s. ecclie.

- ¶ Parascene quid significat.

Odia. Breue est. **T**Quero quid est dictum para-
scue: dic quod est sexta feria que sic appellatur:
quia inde ea die que sabbato erant necessaria pre-
parabantur: et dicitur quasi preparatio et paratus escarum
secundum Papinia. cc.

- 1 **I**udeis et saracenis seruire non debent christiani in domo: alias excommunicantur.
 - 2 **C**hristiana macipia habere non possunt saraceni vel iudei imo et illa habita prohibentur retinere.nu.8.
 - 3 **P**abbitatio sola continua cum iudeis est christianis prohibita.nu. mero.6.t.8.
 - 4 **I**udeorum ad fidem conuersorum bona etiam questiæ ante conuersi onem non sunt eis auferenda: et qua pena puniantur qui illa detinent.nu.5.t.9.
 - 5 **C**onuersus ad fidem in quo debet esse melioris conditionis quam iudeus.
Succedere an possit iudeus conuersus in bonis sui anni et iudei non conuersi vel alterius sibi attinentis.
 - 6 **I**udei in quibus actibus prohibetur cum christianis participare vel econtra.
 - 7 **B**ona sua iuste acquisita in iudea retinent iudei ad fidem conuersi: secus si sint iniuste parta.
 - 8 **I**udex secularis quo potest compelli per ecclesiam ad iustitiæ ministrandam infra isto t. c. pri. nu.14.

Seruos ad fidem conuersos retinet iudei et iacobini.
Iudei. Excommunicari debet christiani qui
in domo seruunt iudeis vel saracenis. hoc
primo. Et etiam seculares principes qui iudeos baptiza-
re bonis suis spoliare permittunt. hoc secundo. dicit. secun-
da ibi si qui. C. No. i. qd saraceni vel iudei non possunt habere ma-
cipia christiana. C. No. ii. qd sunt excommunicandi habitantes cui iude-
is est sic sola habitat continua cum iudeis prohibita est christiana.
C. No. tertio qd iudei bona ante questua tempore quo erunt iudei
possunt retinere eis factis christianis. C. No. quarto qd melio-
ris debet esse conditionis ad fidem conuersus qd iudeus. C. No.
quinto penam illorum qui non permittunt iudeis conuersis ad fi-
dem sua bona vel hereditatem retinere: vel ab eis ablata non fa-
ciunt restituere. C. Oppo. glo. i. quod licitum est cum iudeo vel
saraceno morari. i. eo. qd sit. Solu. est verum vt ipsum conuertat: et
vt ei predicti: sed aliter non vt seruia: vt hic. Ad ob. primo ad this-
mo. vi. c. si qui serui sunt sub iugo etiam infidelium dnos dignos
arbitrentur. h. Petri. h. Subdit estote dominis et iacobis discolis: qd
ad intelligendum secundum antiqua tempora quando pagani ser-

seruitutis: cum etiam dissolnatur ius patrimonij. xxiij. q. h. si infidelis. vel trahitur illa autoritas ad illos. de quibus. s. c. h. qui seruiunt in agro. Interpretat enim papa dicta apostoli et euangelii. xxiij.

- 7 **Alium locum vel ad aliud suum habebit impunare: qz hoc ipso amicit ius colonat qd habebat in illo loco: colon liber erit ab illo in resicu etiam colono liberi homi. Si dñs velit redere seruam et trans ferre ad alium locum: non potest eo innuto. C. de agri et censi. si quis peditum. Uel si velit dividere aliquam agnationem colonorum vel affinitatem trasferendo vel alium locum reintegrandi sunt. C. cõia utriusq; iudi. l. posse sessorum. ca si. Inducit decre. in argu. op. si qd trasferat pedagium ad alium locum: amittatius pedagio de quo in summa. de censi. q. ex quibus causis: fm Host. Anto. de Butrio.**

Prohibitibus futuris censentur permissa preterita.

2 **Synagogas nouas facere non possunt iudei: antiquas tamen retinent.**

3 **Synagogas antiquas corruptas an possint iudei edificare: et q videantur potestate habuisse infra isto titu. capitul. consultuit. numero. 3.**

4 **Synagogas nouas an possint extruere iudei de licentia epi.**

5 **Synagoga quid sit: et in quo differat ab ecclesia.**

Iudei No. tpx lex inhibens nona pmittit antiquas posteritum. C. No. op iudei nouas non potest facere synagogas: antiquas tamen retinere possunt. C. Querit glos. quid si antique corrumpant: non potest illas nouiter edificare: dicit glos. qd sic: non tam ampliores facere. ff. de no. ope. n. l. i. q. opus nouum. facit glo. qd si de insti solui debeat gabella qd si insti rescial solui non debeat gabella: secundum si aliquid nouiter addet. C. Que ro an iudei nouas synagogas in noua ciuitate erigere possint de licentia epi: dicit Egy. qd no. C. Quare autem synagoga dicatae congettior: ecclesia conuocatio: dic qd primum pectorib; quemadmodum qd rōne carrent et greges dicunt qui congregant. Secundum conuenit hominibus qd ratio ne utuntur de quo per archi. de conse. dist. i. ecclesia.

1 **Parasceue quid significat.**

O **Via**. Breue est. C. Quero quid est dictum parascue: dic quod est sexta feria que sic appellatur: quia iudei ea die que sabbato erant necessaria preparabant: et dicitur quasi preparatio et paratus escarum secundum Papinia. cc.

Judeis et saracenis seruire non debent christiani in domo: alias excusantur.

2 **christiana maiestia habere non possunt saraceni vel iudei imo et illa habita prohibentur retinere. nu. 8.**

3 **Habitatio sola continua cum iudeis est christianis prohibita. numero. 6. t. 8.**

Uero: deo prius queram recuperat: nisi iam sit alteri nupta. de diuor. gaudemus.

- 7 **Judeo** ad iudei in conuersorum bona etiam quicunque ante conuersione non sunt eis aferendae: tanta pena puniantur qui illa detinent. nu. 5.t.9.

7 **Conuersus** ad fidem in quo debet esse melioris conditionis quam iudeus.
Succedere an possit iudeus conuersus in bonis sui aut est iudei non conuersi vel alterius sibi attinentis.

8 **Judeo** in quibus actibus prohibetur cum christianis participare vel econtra.

9 **Bona** sua iuste acquisita in iudea retinent iudei ad fidem conuersi: secus si sunt iuste parta.

10 **Judex** secularis quo potest compelli per ecclesiam ad iustitiam ministrandam et infra isto t. c. pxi. nu. 14.

11 **Seruos** ad fidem conuersos retinet iudei etia conuersi.

1 **Adei.** Excommunicari debet christiani qui
1 apio. Et etiam seculares principes qui iudeos baptizatae bonis suis spoliare permittunt. hoc secundo. dicit. secus
2 da ibi si qui. C^t No. i. qd saraceni vel iudei non possunt habere mancipia christiana. C^t No. ii. qd sunt excommunicandi habitantes cum iudeis: sic sola habitatio continua cum iudeis prohibita est christianis.

1 **Judeis** merces prohibitas deferentes christiani sunt excodiati: t
rebus suis primandi: t capientium fiunt.

2 **Gloria** est quem nuncipari christiano nomine.

3 **Auxilium** dantes et delinquentes pari delicto illaqueantur. nu. mero. 13.

4 **Arma** vel ligamina saracenis deferentes qd pena puniantur: t non
fint delata cum intentione vt impugnentur christiani. nu. 8.t.10.

5 **Laici** quo casu subiiciatur iudici ecclesiastico ratione delicti.

6 **Lodisatio** bonis laici vture delicti ecclesiastici an cedant fisco ec
clesie vel principis secularis.

7 **Excitationis** vinculum quomodo duplex potest in eadz persona concurrere. nu. 16.

8 **Manumissio** quando videatur prohibita.

9 **Arma** portantes apud saracenos in quo videantur delinquare.

10 **Armozum** appellatione quid continetur.

11 **Arma** ministrantes pugnantibus illicite pro homicidis aut vul
nerantib^b habentur.

12 **Judex** ecclesiasticus quo casu potest se intromittere de iurisditio
ne temporali.

13 **Seruitus** est de iure naturali gentium aut civili seu canonico.

Ta quorundam. Christiani defences prohibitas: vel in ipsorum manibus ministrantes excoicati sunt rebus suis priuandit: capientium fuit. hoc d. Primo ponit duplarem christianorum excessumque scindendo dupl. puniri: secunda ibi. tales. C. No. quod gloria est quae nunquam cupari christiano nomine. C. Secundo no. qd delinquentes et auxiliuntur dantes pari delicto illaqueantur. C. No. penam deferentium armam vel ligamina galear saracenis: t in galeis piratarum vel sarcenorum nauibus gubernationem gerentia: qd sunt excedit: et

Antonius de Butrio super quinto Decretalium.

debent excōdicari et bonis priuari: et etiam efficiunt serui capiētūm
et tales gubernatores adequant pugnātibus in duello: vt. i. de pe-
nis. c. qd in dubijs. ¶ Quarto no. qd ecclesia pōt disponere cōtra
laicūm et cognoscere de delicto xpianum innando infideles com-
misso: sic ad ecclesiam spectat defendere xpianos cōtra infideles
vel eis auxilium dantes. ¶ Quinto no. qd ecclesia pōt pretextu de
licti ecclesiastici imponere penam publicationis bonorum et etia:z
seruitutis. ¶ Sexto no. qd vbi imponitur pena publicationis p
ecclesia h laicum: fiscus non est camera ecclesie: sed camera principi-
pis secularis: qd sit delictum ecclesiasticum. ¶ Ultimo not: id
ad qd allegatur qd excommunicatus potest excommunicari: et sicut ea
dem persona duplex vinculum excommunicationis cōcurrere pōt.
¶ Quero qd si ferrum sit portandum non intentione ut ipugnēt
xpiani: dic quod sufficit ut portetur: iz non hac intentione ut im-
pugnēt xpiani: sed sufficit qd impugnari possint: iz quidam con-
tra. S3 contra eos est. i. eo significauit. et irra alle. in gl. h. ¶ Quo-
ro an isti serui effecti poterunt manumitti: dic qd non: vt. C. q. ad
10 li. p.ela. non li. l. i. t. h. de quo in spe. e. ti. v. sed nunquid. ¶ Quo-
rit glo. h. q. prima literalis qua pena puniatur arma ad hostes de-
ferentes: dicit gl. qd capite debent puniri. vt. l. h. C. q. res expor. nō
debent. t. C. de cōmer. l. mercatores. Idem docto. in his qui docēt
eos naues facere: cum prius illi rei peritiā nō haberent. C. de pen.
11 fina. ¶ Secundo querit in quo dicantur delinquere portates
arma ad saracenos: dicit glo. qd ipsi sunt causa delicti contra chris-
tianos. Si enim non essent ferentes: non essent armati: sic perem-
pta causa perimitur causatū. ¶ Tertio quid continetur appellatio
nē armorum: dicit glo. qd suffit et lapides. de verbis. fig. Lar-
morum appellatione. l. h. prealle. exprimit loricas: scuta: arcus: sa-
gittas: spatas: gladios: ferrum factum vel infectū: et gnatiter cuius
cunq; generis arma. l. cotem. loquitur de lapidibus necessariis ad
13 acendum ferrum: et de frumento et sale tc. ¶ Gloss. super verbo
administrant. inducit tex. in arg. ad. q. vt pro homicida habeatur
qui pugnātibus arma ministrat si fiat homicidiu: l. distin. si quis
viduam. xiiii. q. vlt. de homici. sicut digna. h. illi etiam. Dicit Ho.
hoc verum etiā si credit petere ad defensionem corporis. et dicit di-
ligenter considerandum causam petitionis et armorum et personarū
qualitatē. et his consideratio: et an inquisiter de causa petendit:
iudei vel penitentiarins arbitrabit̄ negligentiam cātam: vel diligen-
tiam: et p̄babilem ignorantiam excusatam. xxvii. di. h. f. de cle.
exc. mi. apostolice. ne cle. vel mo. clericī. t. quod ibi no. p. Jo. an. in
glo. dicunt quidam: t. q. de homici. ad audientiam. t. c. Joanne.
¶ H. super verbo prinatione op. qd non possit index ecclesiasti-
cus se intromittere de iurisdictione temporali: cōtra id de iudic.
nouit. t. qui f. sint leg. e. cansam. t. sic non potest priuare laicum bo-
nis. So. dicit glo. quod hic potest ratione delicti cōmissi. dic qd de
lectum est de iurisdictione ecclesiastica quando ab infidelib; delinqui-
tur h xpianum: vel infidelem coadiuando. ad hoc. C. de epi. t. cle.
auf. clericus. Uel h m. Hof. ostendit papa quid facere debeat: scōm
15 eum p̄nceps secularis. ¶ Op. glo. qd seruitus sit de iure gentiuz.
So. est de iure gentium: vt ibi de iure naturali. xxxv. di. sexto. Itēz
de iure canonico. xv. q. vlti. c. cū multe. t. hic. Item de iure ciuilis. in
sti. de iur. ps. h. pe. ¶ H. f. colligit notabile in tex. collectum.
alle. concor. t. oppo. in v. arg. quod excōdicatus non possit excōdi-
ca rū excōdicare est extra ecclesia ponere: sed excōdicatus est extra ecclē-
siā: ergo amplius ponit non potest. t. de his que foris sunt nō spe-
ciat ad ecclesiam indicare. h. q. i. multi. cum si. vi. q. iij. omnis. Itēz
ar. h. f. de verbo. ob. l. qui verbis. vbi si promitto tibi centum: t. ite-
rato secundo promitto tibi centu: nō valeret secunda p̄missio. So.
sunt op. Una h m. A. cōlendum. h. bene excōdicat. denuntiari. Dic.
sic intelligit. dicit glo. qd excōdicatus potest excōdicari. Et si dicatur
quis est effectus secunde excōdicationis. dicit glo. ponderātū in ex-
cōdicatione duplē effectu: l. ponendi extra ecclesia: secundū de-
tinēdi extra. Si pōderas excōdicationē quo ad scōm effectu operat
nō quo ad primū: nō sicut ligatus uno peccato potest altero ligari
ita excōdicatus pōt excōdicari: t. scōd excōdicatione h. suū effectu eo ab-
soluto a prima: t. sic prima absolutio nō habebit effectu p̄p scōdā:
t. sic nō pōdet p̄ia absolutio donec fuerit absolutus a scōdā. de q. s.
de offi. or. ex parte. H. o. dicit qd excōdicatis iuste et p̄me triplex
est effectus: primus qd declarat excōdicatus a deo separat qui separa-
tus fuit p̄p peccatū. secundū: vt a cōione ecclie separat: t. qd hos
duos effectus excōdicatus ampli: nō excōdicat. tertius vt ab oībus
catholicis sit exclusus reputat̄ teneat̄ donec fuerit absolutus. Eſſe
ctus vero secunde est etiam declarare illū: vt ex nouo delicto a deo
piectum: idem de tercia et quarta et quinta: vñ dicit tenendū firmis
qd excōdicatus difficultius resurgit: t. grām dei recipiat̄ qd alius pec-
cator non excōdicatus: t. quod orationes sue et alia opa que facit de
genere bonorum debilita: sunt qd in alio: t. quod angelus bonus
sibi datus ad custodiā minus laborat in illo: t. angelus malus
plus potestatis habet in illo. Nam secundum sanctos vtitur illo
homine sicut asino vel iumento suo rusticus. Item virtus potesta

tis ecclie etiam quo ad triūphantē aliquid opaf in ligando. Per
predicta nō ob. qd extra ecclie pōt possum extra ecclie
poni: qd pōt conseruari extra. Non ob. nō qd nō ad nos de his que
sunt: qd id verum de his que sunt foris oīnos: sed excommunicati
tis omnino non est foris: vnde quo ad fidem potest cōfirmari. Nō
oblit. i. qui his. ff. de verbo. obliga. vñ cum prima habeat. h. cōf
ctum: secunda nō potest operari: secns in excōdicatione que potest
ipsum cōfirmare extra: quo ad difficultatem dissoluendi. tc.

- 1 Judei possunt suas veteres synagogas in pristinū statū redu-
cerentias antem non construere.
- 2 Monum quid dicatur.
- 3 Judei a quo videantur habuisse p̄tētē synagogas faciēt qd in
illis tolerantur ab ecclie.

Onsuluit. ¶ Judei veteres synagogas in
pristinū statū recuperare p̄nt:
nonas aut̄ struere non p̄nt. b. d. Et sunt due partes: se-
cūda ibi. verum. ¶ No. primo qd iudei non possunt no-
nas synagogas edificare. ¶ Secundo no. qd antiquas possunt re-
ficere et reedificare: dum tamen in pristinū statū et formam redu-
cant. ¶ Tertio no. quod id dicitur nouum qd addendovēl destra-
bendo immutat̄ pristinā formā. ¶ Quero a quo habeant po-
testem habendi synagogas iudei: dicit glo. i. quod constantin
dedit libertatē ecclie: t. iudeos seruituti subiectis: postea iulian
imperator et apostola dedit licentiam iudeis construendi synago-
gas: vt legitur in cronicis: t. de constantinō habet. xcvj. di. imperia-
lis. t. de iulianō. xi. q. iii. iulianus. doc. dicit quod moři christi sub-
fecit iudeos seruitutē: t. constantinus ut executor de facto. ad hoc.
i. eo. t. h. iudeos. per tex. alleg. in. h. glo. Sequitur quod episcopus
posset restituere presbyterum a se depositū in uito patrono. de q
vide de script. quāuis. lib. vi. ad hoc de his que sunt a p̄fela. cum
apostolica. de feu. c. h. ¶ Quero secundo quare tolerat̄ iudei in
antiquis: dicit Jo. an. quod ideo qd ea ecclie sperat conuerionē
eorum: vt ad fidem faciliā trahantur. xlvi. dist. qui sincera. t. qd ip-
si parati sunt seruire: secundum Hosti.

- 1 In seruitio iudeorum familiari esse non debent xpiani.
- 2 Habitatio promiscua quare est prohibita christianis cum iudeis.
- 3 Seruiti iudeis interpolatim an possint christiani.

Hec. ¶ In familiari seruitio iudeorum chri-
stiani esse non debent. Et ponit causam
ibi. qm. ¶ No. primo quod mandati iurisdictionis exi-
tū statū extendit tantum ad iurisdictioni supposi-
tos. ¶ Secundo no. qd habitatio seruitis vel causa nutriendi cuž
iudeis xpianis est prohibita a quo nutrire iudeos xpianis. ¶ Ter-
tio no. quod ritus iudeorum non concordat cum ritu christianor.
¶ Quarto no. qd promiscua habitatio xpianorum cum iudeis
xpianis est prohibita: n. ad iudeorum trahant ritus. ¶ Querit
glo. i. an iudei xpiani possint interpolatim fuisse iudeis: vt qd sic a cō-
trario: qd intellige prout dī. s. eo. multo. q. i. s. exta domum. In
domib; vero nullo modo put. i. sequitur. Dicit host. qd in c. multo
rum non reprobab; mōra assidua: vt dicunt glo. qd si voluerit nutri-
re p̄eros. dicit glo. qd est licitum: vt p̄z ex tex. a contrario dicit gl.
quod eadem phibitio vt etiam extra domum. j. eo. t. iudeos.

- 1 Baptizandi sunt iudei voluntari: sed non inuiti. nu. 8.
- 2 Iudeis debet creari in voluntate libera: t. non coacta.
- 3 Iudei supponunt iudicii seculari: t. nō sunt turbandi in suis festi-
tib; nec in eorum cimiteris innati a xpiano. nu. 5. t. 10.
- 4 Seruitia nō sunt a iudeis inuite: t. iniuste exigenda.
- 5 Synagogas iudeos qd nō debet xpiani inuadere: t. qua pena pu-
niant nu. 9. t. 13.
- 6 Baptizari an possint filii iudeos in uitis parentibus.
- 7 Furtum, christiani in personam vel res iudei an puniatur aliqua
pena.
- 8 Limitaria an possint habere iudei: t. si violentur eoz se p̄sultures
xpianis quā pena incurant violatores. nu. 5. t. 9.
- 9 In se p̄sultur an possit pecunia ponit vel quis cum sua pecuniis
peliri.
- 10 Sepulchra effodientes qua actione teneantur: t. inde qd puni-
tur. numero seq. t. 5. t. 9.

Scut iudei. ¶ Judei voluntari baptizan-
di sunt: inuiti cogendi non sunt
nec sine iudicio puniendi: nec spoliandi: nec in suis se-
stributis turbandi: nec ipsorum cimiteria violanda:
nec ipsorum corpora exhumanda. h. o. partes patet. ¶ No. primo
quod non debent iudei compelli inuiti ad baptizandū: t. sic bñs
cum etiam xpianaris nō p̄fertur in inuitū aliud. qd violenter.
¶ Scđo no. qd fides dī creari in libera voluntate: t. non in coacta.
¶ Tertio nota qd occidere vel vulnerare: vel alias in persona vel
bonis molestari nō dī iudei. ¶ Quarto no. qd iudeus supposi-
ci iudicii

- est iudicis seclaris: et quod iudei non sunt turbandi in suo festinitatis? et raius licitis: et alijs non nocimus. ¶ Quo nō. q̄ servitia inuite et inuite non sunt a iudeis exigenda. ¶ Mot. in vi. ad hec q̄ non dicitur corporis cimicium iudei inuadere vel violare: nec corpora obtuta pecunie effodere. No. pena ē facientia in tex. expressa. Et attē de: q̄ corpora sint exhumata armis et agit criminalis est pena caput: si sine armis est pena metalli nec relegatus: tū hoc sūmū q̄ sitate psonaz intellige: vt. l. vlti. ff. de sepul. vio. Si vero alter sepulchra violentia: alia pena imponit: vñ decē pōtū auris: vt. l. q̄ sepulchra. C. d̄ sepul. vio. De quo dic ut ibi no. Si autem cuius agat est pena centum auris: vt. l. vlti. q̄ si quis ff. de sepul. vio. ¶ Quero an filii iudei possint baptizari in iuitis parentibus: dic q̄ si sunt adulti: nisi elegerit baptizari non debent baptizari. De parvulis: z. Joā. xxvii. q. i. iudeorū filios. q̄ in iuitis parentibus non baptizabunt. Alij dicit qd̄ cū iudei in filios non habeat p̄tate: q̄ sunt servi xpianorū. xxviii. q. i. sed qui. xxviii. q. viii. dispar. poterunt dñi sui xpiani eos reducere ad xpianitatem: foris q̄ vendere vel donare qd̄ p̄nt et merent: dūmodo non pp̄ parentes ad fidē cogēdos: s̄z ppter pueros salvādos id faciant: et si pōt ille canon intelligi. de quo per archi. xlvi. d. g. s̄c̄ra. in p̄n. et ibi firmat banc vltimā partē. ¶ Querit an auferētes pecunia iudeo si cōuiancē cū aliquo p̄nnians. dic qd̄ sic: q̄ tenent restituere daplām: vt. l. xpianis. C. de sara. et paga. ¶ Glo. i. opp. q̄ in iuitis baptizet. de baptis. maiores. So. cōpellī nō dī: si cōpella tur absolute caraterē nō recipit. Si cōpellef 2ditional characterē recipit baptisimū: z. pellēndi sunt ut fidē sic sumptā obseruent: vt. ibi. ¶ Glo. due sequētes sunt liales. Alij q̄rit qd̄ si habet malas p̄nctudes: et dīt q̄ se: vt videbit. i.e. nō null. et eo. c. iudeos. Alias vero suas festinitates xpianorū ritui nō detrahētes: vt. fidē vituperātes facere p̄nt. ¶ Op. q̄ infideles nō habeat cimicium. ff. de sepul. vio. l. sepulchrū. Solu. sepulchra hostium. religiosa nō sunt nec illud infringens incidit in editū. Judei vero nō reputant hosties. xxviii. q. viii. dispar. ¶ Querit glo. antepe. an pecunia sit posnēda in sepulchris: dic glo. q̄ nō. ff. de reli. l. q̄ si quis impedit. q̄. funeralis cā. cū si. ¶ Querit q̄ actione teneat effodiens sepulchra: dic q̄ teneat sepulchri violati. ff. de sepul. vio. l. ii. q̄ si quis. Et scđm quodā hec actio infamia. ff. de sepul. vio. l. i. Alij qd̄ nō infamia cū sic actio in factum et in lilla. improprie ponit actio. Tene p̄maz partē ea que habent in l. infamē. ff. de publii. iudi. ¶ Querit vti. glo. quā penam imponet: an exp̄icationis vel priuationis officiū. dicit glo. q̄ erit in optione iudicis quā istay imponat si non satisficerit: et si uite satisficerit non punif. alleg. iurat. dicit glo. qd̄ est arg. q̄ nō pro qualibet peccato dī ep̄s s̄niā exp̄ominationis vel suspensionis fulminare: exp̄omunicare. vel deponere: ad idem de elec. quod sicut. q. vlti. secundum doctores.
1. Predicantes paganis fidem quas indulgentias consequantur.
 2. Ad predicandum etiam gentilibus quis ire nō tenetur nisi de licētia pape.
 3. Alimenta potest a paganis recipere qui causa predicationis cum eis stat.
 4. Predicationis officio non potest quis religiosus uti etiā in pagano nisi requisita suorum prelatorū licētia.
 5. Predicandi officium an possit esse quotidianum.
 6. Cum iudeis existentes cā predicationis quos cibos recipere nequeunt ab ipsis iudeis.
 7. Habitatio vel comestione conuersatio quare est quādoq̄ xpiano permitta cum iudeo.
 8. Prendere cenare cum iudeis quare nō licet xpiano nisi causa predicationis.
 9. Connivuum quare potius vitamus cum iudeis quam colloquiū.
 10. Fame an potius mori debeat xpianus q̄ comedere de immolatis et oblationibus factis idolis.
 11. Predicandi licētia quare sit petenda prelatis sine agatur de predicatione fienda paganis.
- ¶ Clam sit. ¶ Ponit duas indulgētias illorū
 1. q̄ ad pdicandū etiā gentilib. q̄s ire nō teneat: nisi de licētia pape.
 2. Sēcō no. q̄ existētes cū paga nō pdicationis cā possunt recipere ab eis cibos: qd̄ alii non licet.
 3. C. glo. q̄ religiosi et alii clerici nō p̄nt uti officiū pdicationis: etiam circa paganos nisi regita sūp̄ platorū licētia: et ea regita hoc sufficeret non videtur: nisi ipsa a pape obtineat. ¶ Quero an hodie concessum a iure officium pdicādi. qd̄a dicit q̄ sic: per hanc decre. exponēdo cōcedimus. i. concessum cause ostēdim. No. dicit q̄ bec concessio est de iure spāli. Dicbat em̄ Inno. olim licuisse cōs̄care paganis: olim nō licere: bodie sine licētia p̄ rationē quā posnit glo. ¶ Quero quā qualitatē habet tpe seruare ut abstineant a cibis. dicit gl. prima q̄ abstinere debent bis diebus et tibis ab esu carnium: quib. sūmū canones est abstinenduz. de quo de 2se. d. i. iiiij. de esu. t. c. sabbato. cā simi. ¶ Quero quare licet cum talib.
 comedere: dicit glo. q̄ als non posset eos lucrari: nisi secum loqui et comedere licet. exemplo dñi. xxiiij. q. iij. infideles. ¶ Op. qd̄ secum nō licet comedere. xvij. q. i. nūlū. t. c. oēs. So. cū iudeis non est licet ut ibi: cum pagani sic: ut hinc ratio quia illi discernunt: cibos nostros a suis: yñ corum cibis uti non debemus ne videamur infimiores illis. Pagani vero non discernunt cibos: sed dicit glo. quod hodie isti et illi discerunt: unde non debemus comedere apud eos: nec ipsi apud nos: tū hoc non continet in verbis edicti: ut hic p̄z. t. c. ad mensam: s̄z quantū ad finiam eos imitari debemus. ff. de peti. here. litem veniunt. q̄. ait senatus. ¶ Querit glo. quare potius vitamus cōuiū q̄ colloquiu. Rō q̄ loquendo trahunt ad fidem: s̄z nō cōuiando secū. Alij rō no. in dicto. c. oēs fūm docto. q̄ maior familiaritas in cōuiū q̄ in colloquio habet: t. q̄ facilis q̄s decipit inter epulas. xxiij. q. iij. vnde q̄s quis. ¶ Gl. penit. oppo. q̄ non licet comedere oia q̄ apponunt ab infidelib. j. q. iij. q. vii. vltimo. So. dicit glo. q̄ omnia debent comedere: nisi frētū idolis imolata: quo casu dī potius mori fame q̄ illa comedere. xxiij. q. iij. sc̄ut sancti. ¶ Quero vlti. quare expectetur licētia prelatorū. Dicit glo. q̄ nullus potest sibi assumere officiū predicādi nisi ex offō sibi cōmissio: vel nisi habeat autoritatem prelati sui. de here. cū ex intuncto. t. c. excommunicamus. q̄. qui vero t. non sufficit licētiam petere nisi obtineat ut hic. ad hoc de conse. dist. i. non oportet. cum si. ¶ Oppo. glo. de regu. licet. dicit gloss. q̄ religio et officium iudicandi habet se ut exceedēt et excessa: q̄ ut in p̄io sufficit petere licētiam. in secundū non: et tamen secundū adnotat a primo: vt de sta. mo. qd̄ ad dei timorē. t. hoc ideo: q̄ in predicatione subest periculum ne corrumpat vel inficiat proximū: ut in p̄ximis iurib. qui timor cessat in profidente. ¶ Slos. oppo. de arbitris. cū olim. dic illud propter formam arbitrii quod obligabat ad consilium non ad consensum rc.
1. Redemptionē captinorū nitentes tria iurare arctantur: tū vī deatur sufficere excōicationis pena. nu. 5.
 2. Infidelium terram nō licet xpiano visitare nisi pro redēptione captinorū.
 3. Merces veritas nō tū xpiano perse vel p̄ aliū apud paganos trāsferre etiam tempore treuge. nu. 6.
 4. Arma aut ferrum an licet xpiano portare apud iudeos ad redēmendum captiuos etiam tpe treuge. nu. seq.
 5. Treuga quid est.
1. **Ignificauit.** ¶ Tria sunt dicta que passados: licet ire Alexandria iurantibus q̄ nil deferēt sub fidē extra redēptionis articulum portans vel mittētē merces prohibitas: etiam post treugam factam excōicatus est: tertio dicit quod pacis appellatione nō venit treuga. h. d. ¶ Glo. q̄ licētum est fidelibus adire terram infidelium pro recuperandis cōuib. captiōs: dum tamen non deferant merces veritas. ¶ Secundo no. q̄ aliquid cōmodi non debent deferre christiani infidelib. excepto articulo redēptionis. ¶ Tertio no. quod anteq̄ detur licētia merces deferendū: hic debent prīsiūrare. ¶ No. et se cunda parte penam deferentium merces veritas saracenis etiam tempore treuge. No. quod eadem pena inuoluitur non transferēta in propria persona: sed per nūlū transmittens: et sic paria sunt per se vel per alios facere. ¶ No. ex vltima parte quod etiam tempore pacis vel treuge non est licētū infidelib. merces portare: nec per hoc euadit pena. ¶ Glo. i. in prin. literalis. in ii. querit an sit licētum infidelibus portare ferrum vel arma ad redēmendos captiuos. vñ quod sicut hic ex contrario. Dicit gloss. non credit q̄ possit nisi requisita pape autoritate: ne aliquid fiat in fraudem. Primum tenet Inno. et bost. alle. ad hoc de sacrosanct. ecclie. i. sanctinus. de pigno. c. i. ad hoc. j. c. proxi. ibi causa lucrandi. ad hoc q̄ aliae merces portare possunt: dūmodo non sit guerrā: hoc dicit verum nō vendant in articulo quando exercetur contra xpianos: s̄z propter redēmendū captiuos vñ hoc esse licētum. Hof. tenet gloss. Jo. an. dicit quod ante factum consulendum est cū glo. maxime q̄ infideles videntes hac cā merces posse portari aliam redēptionis nem non vellent. Item haberent portantes velamen paratu post factū: tene cum Inno. et bost. quasi necessitas illos excusat a pena de sen. excō. inter. de iure iurau. verum. ¶ Oppo. glo. q̄ non debet exigi iuramentum: quia sufficere videtur pena excommunicatiōis. Dicit gloss. quod exigitur a suscep. xxvij. distin. de syracusane. quoniam eorum ruine debet occurrere prelati. cxij. distin. diaconi. et ad maiorem cautelam exigitur iuramentum etiam a quocunq;. ¶ Oppo. quod euadant vinculum excommunicatiōnis ex quo treuga est facta. Solu. dicit glo. quod non euadant: q̄ licet treuga sit facta: per hoc non est facta pax: unde prohibitio p̄terea non intelligitur relata de mercibus phibitis: fūm Ber. ¶ Slos. super verbo personis literalis. in ii. dicit hic Ella. quod ē factum habendo incident canonem: quod dic vt. j. de sen. excō. cujus

Antonius de Butrio super quinto Decretalium.

7 quis.lib.vi.¶ Slo. ultima querit de ratione et qd est treuga; dic qd est securitas plomis; et rebus ad tps pcessa. s. de treu. t pace. c.i. t qd facit treuga nō facit pacem; nec desilit a guerra nisi ad tps; qd qd desilit nō in totū desilit. h. q. i. q. sed notandum. f. de iudic. l. dicitur. Et si duo sunt intellectus. Unus qd qd iurauit nō ire cū mero cibus nisi pac fieret; si vadit tpe treuge cum mercib⁹ phibitis est excommunicatus et periusus. Secundus qd qd iurauit nō ire nisi fiat pagyel treuga; si tpe treuge vadit excommunicatus est; sed nō periusus. cc.

- 1 ¶ Excommunicati sunt qui cū sarracenis tpe guerre habent commerciū; vel aliquid eis prebent subsidium.
- 2 Mercimonii nō debent xpianoi habere cū sarracenis tpe guerre; et an procedat in quo cung⁹ mercimonio. nu. 4.
- 3 Papas factum censetur factum ab ipso deo vinente.
- 4 Statutum senī constitutio noua vbi eandē pena imponit et reiterat non videtur antiquam tollere.
- 5 Absoluta quo possint excommunicati ratione mercimonii qd cū sarracenis habuerunt tempore mercimonii.

1 **O** Tgodolim. ¶ Excommunicati sunt qui cum sarracenis tpe guerre habent commerciū; vel aliquod eis p̄bent subsidium. h. d. Primo excommunicat. Se cundo hortatur illos qbus scribit. ¶ Slo. i. qd omnes sunt excommunicati qui habent mercimonii cum sarracenis; vel qui aliqua eis tribuunt subsidia durante guerra. ¶ Slo. qd qui p̄ alium facit per seipsum facere vide. ¶ Tertio no. qd qd fit a papa oī hieri a deo viuēte. ¶ Quarto no. qd ab ecclesia sarracenos licite gressa indicatur. ¶ Tercio an intelligat tē. de oībus mercimonis: an de vetitis tm̄. Quidā de vetitis tm̄: et hoc pbat; quia dicit quod incurrat excommunicationē illā: nō dicit istā. Ellī indistincte intelligit qd periculosem est; et esset necessaria declaratio: sīm host. Innoc. vī veile qd tpe guerre oīa mercimonia sint prohibita: cessante guerra dur et phibitio in mercib⁹ vetitis que faciunt subsidia ad pugnandum: vel p̄tium ad dispendium terre sancte. s. o. ita quorundam. et c. proxi. j. co. ad deliberandū. Idem Sos. et hoc tene. ¶ Oppo. glo. qd decre. supane imponat penā excommunicationis: qd hic erat imposta p̄ conciliū lateranē. Dicit glo. qd nō est superflua: qd talis erat ligatus dupli excommunicatione. ¶ Slo. glo. qd vbi noua lex eandem penā imponit et reiterat: nō videt antiquam tollere. ¶ Tercio querit glo. qd absoluat tales: dicit qd epī corp: qd ex quo papa sibi nō retinuit alij indulesse vī. de sen. excō. c. nuper. qd sibi reseruasset si hoc non intendebat. de preben. graue. de cri. fal. dura. in s. Idem hostien. quo ad sīnam canonis: sed si ob hoc excommunicati essent ab homine vel ab alio: vel eius superiori absoluendi cēnt. de offi. or. ad res primandam. hodie papa tpe quo facit generales pcessus: saltem terintiam eos excommunicat: sic sīnae hominis ligati nō absoluuntur hodie ab alio. qd a papazimo difficulter eos absoluunt: vide no. p. Jo. an. j. ti. j. excommunicatus. qd. fane. super. j. glo. vbi hoc idem no.

- 1 ¶ Autrices vel seruientes xpianis iudei habere non debent.
- 2 Damnum suscipere ab eo a quo puenire debet auxilium graue reputatur.
- 3 Argui licet a prouerbīs.
- 4 Delicta sunt quedam instantum detestabilia que horribilia sunt non solum dicere sed etiam cogitare.
- 5 In die resurrectionis est recipiendum corpus Christi.
- 6 Patientes peccata cōmitti cū obuiare possint indignatione dei incurvant.
- 7 Iudeos nutrire nō debent christiani.
- 8 Servi reputantur iudei.
- 9 Iudeos quid inducebat ad faciendum effundere lac in laternam.

1 **E** si iudeos. ¶ Iudei nutrices vel seruientes cōtrafacentibus xpianorum interdicunt commerciū. b. d. Primo ponit exordium. Secundo facti narrationē. Tertio prouidet. Quarto penam iubet imponi: secunda ibi. accepimus. tertia ibi. inhibem⁹: quarta ibi. si vero. ¶ Slo. tōrum p̄ emium p̄ allegatione et p̄roemio h̄ vitium ingratitudinis. ¶ Se cundo no. qd graue reputatur inde detrimentum suscipere: vñ an p̄ filium deberet pronenire. ¶ Tertio no. quod licitum est argui a prouerbīs. ¶ Quarto no. qd quedā sunt delicta in tantum detectabilia que horribilia sunt non solum dicere: sed etiā cogitare. ¶ Quinto no. qd in die resurrectionis recipiendum est corpus Christi. ¶ Sexto no. quod non solum peccata agentes: sed etiā patientes cū obuiare possint indignationē dei incurvant. ¶ Septimo no. qd christiani hodie non debent nutritre iudeos: nec eis emulari. ¶ Octavo no. quod iudei servi sunt: et homines liberti: et mors Christi nos liberos ipsos seruos effecit. ¶ Nonno no. quod qui excommunicari non potest directe: debet excommunicari indirecte. Omnes glo. sunt literales: excepta gl. que est super verbo effundere. ¶ Quero quid inducebat iudeos ad faciendum effundere lac in laternam: dicit glo. forte credebat cor p̄p̄ descendere in sō

machum: et incorporari: qd est falsum. de conse. dist. h. tribuo gradibus. nam iste panis est cibus anime. L. distin. credere. nec ob. secūdum docto. L. di. c. sacramentum. qd ibi sumendo se incorporat. i. seipsum de corpore ecclesie facit: secundum Vinc.

- 1 ¶ Judeo percutienti clericum interdicunt xpianorum cōmerciū donec satisfaciat.
- 2 Penam pecuniariam et temporalem imponere potest ecclesia.
- 3 Iudeo subiicitur ecclesie temporaliter prout contra clericum deliquit.
- 4 De iniuria clericu illata si non satisfaciat: iudeus ad petitionem ecclesie adeundus est superior temporalis: quo negligente imponitur indirecte pena excommunicationis.
- 5 Excommunicare quomodo videatur posse iudeus propter iniuriā clericu illatam.
- 6 Absolui nullus solet ante satisfactionem.
- 7 Pena quenā pōt sufficienter imponi in deo pro iniuria christiā: no illata: et quomodo fustigatiois: pena surrogatur loco pecunie. numero. 8.
- 8 De negligentia iudicis qualiter poterit constare etiam in penis interrogandis.

D Ostulaſti. ¶ Judeo qui percussit clericū temporali pēni et vel interdicit ei xpianorū commerciū: donec satisfaciat. h. d. Lōmanis vīnicio. scđa ibi. ad qd. in qua respondet distinguendū.

- 1 ¶ Slo. i. quod ecclesia potest imponere penam pecuniariam et temporalem. ¶ Secundo no. qd iudeus temporaliter est subiectus ecclesie: prout contra clericum deliquit. ¶ Tertio no. qd in deo nō satisfaciente de iniuria clericu illata: ad petitionem ecclesie adeundus est superior temporalis: quo negligente imponenda est pena excommunicationis indirecte. ¶ Quarto no. qd ante absolitionē est satisfaciendum: et hoc regulare. ad hoc glo. alle. cōcor. ¶ Quero que erit sufficiens pena: dic pena fustigationis. de rap. in archi episcopatu. que regulariter loco pecunie surrogatur. Ellī pena est. i. co. ad liberandam. ¶ Quero qualiter constabit de negligētia domini temporalis: dic per assignationem termini iam elapsi. de offi. dele. irrefragibili. q. i. Imo secundū docto. isto casu poterit excommunicari. ¶ Querit glo. i. que erit hec pena: dicit qd pecunaria ad arbitriū iudicis. de offi. dele. de causis: qd spirituali pena ipsum punire nō posset ex quo extra ecclesiam est: qd nihil ad nos. cc. h. q. j. multi. Et per hoc p̄z istos tenerantes excommunicatos non esse: scđm doct. ideo non mandat illos absoluī. ad hoc. s. de iure iur. sicut.

- 1 ¶ Judei vtrīschē sexus in terris xpianorū debet ferre habitum per quem exterius cognoscantur.
- 2 Habitū diversitas distinguit homines.
- 3 Cum in dea non licet xpiano se cōmiserere scienter. nu. 7. et quā pena multetur se cōmiserens. nu. 8.
- 4 Error: factus et captatus non excusat quem a delicto.
- 5 Uestes splendidas non debet homo ferre in die lamentationis domini.
- 6 Mater an possit esse cum iudeis et xpiana.
- 7 Copulam carnalem si christianus contraxerit; cuī in dea quā pena puniatur.

M nonnullis. ¶ Judei et sarraceni vtrīschē legū in terris xpianorū debent ferre habitum p̄ quē exterius cognoscātur. h. d. Primo in die passionis non exeat in publicū nec in contumeliam creatoris profiliat. secunda ibi. in melius. tertia ibi. illud autem. ¶ Slo. i. qd ex diuersitate habitus distinguuntur homines in fide. ¶ Secundo no. qd iudeus delinquit in cōmiserē de se cum christianarē: christianus cum iudea. ¶ Tertio not. qd error factus et captatus non excusat a delicto. ¶ Slo. qd iudei in habitu distingui debeant a christianis. ¶ Slo. ex v. in diebus sunt clara. et no. qd in die lamentationis dñi homo non dñ ire splendide indutus: sic etiam in diebus orationū. ¶ Slo. qd per extremitate cognoscunt intrinsecas vestis exterior demonstrat mente interiorē. Et ultima parte notabilis sunt clara. ¶ Slo. qd iudeus subdit est principiū seculari. ¶ Slo. i. totaliter. vide eam in s. dic et clericia laicis. de vi. et ho. clerici. clericus. ¶ Slo. qd querit an m̄ possit esse cum iudeo et xpiana. Dicit gl. qd nō. alle. xxvij. q. i. caue. ¶ Quid si ignoranter cōmiseretur xpiani cum iudeis: sānt excusati. Slo. qd sic: dummodo non sit affectata et crassata sūc supina ignōrātia in eo qd iudea. allegat cōcor. ¶ Slo. super verbo animadversionis querit que pena debeat imponi: dicit glo. qd imponet pena pecunaria vel alia tpalis. dicunt doc. qd sim leges pena est capitalis. in auten. vt non lugē. contra na. j. responso. q. i. colla. vj.

- 1 ¶ Judeum pponens publicis officijs per concilium prouincia le punitur a proposito: et xpianorum commercio etatur donec officium dimittat et inde suscepta restituat.

Officium

Officium habere non potest iudeus supra xpianum: et christianus
preficiens iudeum in tali officio qua pena puniatur. nū. 4.
Leg quandoq; innouatur propter abusum.
Fieri quod nō potest direcere quomodo indirecte factū admittat.
Iudei appellatione non venit paganus in materia statuti.
Absoluti qui nā possint pro rebus illicite acquisitis.
Eleemosyna an possit fieri de illicite acquisitis.
Aliarum occasione vel alias illicite acquisita vbi est incertus cui
sunt restituenda an eph possit cōuertere in reparacionē ecclesie ca
thedralis vel inter pauperes Christi.
Bona iniuste acquisita sunt restituenda ei cui sunt ablata vbi est
certa persona alias pauperibus largiuntur.

Gūm sit. ¶ Proponens iudeum vel paganum
publicis officiis p concilium pruinciale
punitur a proposito et vetatur a xpianor cōmercio do
nec dimittat officiū: inde suscepta restituat. Prima
pars constitutionem innouans olim prohibitā phibet: et cās red
dit. secunda ibi. punit proponentem. Tertia punit proposito.
Quarta prorogat secundā ibi. si quis. tercia ibi. officiali. quarta ibi.
hoc idem. ¶ Primo no. q iudeus nō potest habere potestatem
vel officium super christianum. ¶ Secundo no. q ppter abusum
leg quandoq; innouatur. ¶ Tertio no. penam qnq; dantis offi
cium iudei super xpianos: et penam iudeor assumentiūz: hic sunt
in tēx. exp̄e. ¶ Quarto not. qd concilium pruinciale singulis
annis celebrandum est. ¶ Quinto no. q iudeus indirecte ab ec
clesia excōicatur: et sic quod nō potest fieri directe fit indirecte: quā
id quod fieri non potest ex incapacitate patientis. secus fieri non
posset iuris prohibitione. de priui. nimis iniqua. ¶ Sexto not.
qd statutum in iudeo non extenditur ad paganus: nisi exp̄esse ad
ius extendatur. ¶ Quero an talis dispensatio inter pauperes
christianos possit fieri per presbyterum. dic quod non: sed per epi
scopū tñ: quia hic est vñus casus de reseruatis ep̄o. s. subtractorū
vel male acquisitorū. Id idem. C. de epi. et cle. l. nulli licere. et. s. de te
sta. tua nos. et fm. Hostien qui hoc no. j. de vñsur. cū tu. Ratio est ne
tata per simplices sacerdotes imburserunt vel appropientur: et
quia in maioribus et dubijs est prouidentia dioceſani adhibenda
de offi. archi. ad hec. Et q generaliter h̄z eph dispositionem eccles
iarum sue dioceſe. t. q. i. regēda. t. c. decernimus. et tota dioceſia dici
tur sua parochia. j. de rapt. c. i. fatetur tamen quod aliqui occupat
hoc hodie in animarum suarum periculum: vnde concluditur qd
vbitractatur de dispensatione subtractorū vel male acquisitorū
qd episcopus et non aliis habet potestatem dispensandi. Cui⁹ cō
trarium et archi. j. de testa. c. i. lib. vi. vt ibi refert Jo. an. vbi de hoc
plene per eum in nouella. Nam dicit archi. qd talis dispensatio pote
rit fieri etiaz per executorum deputatum ab ipso testatore ep̄o irre
quisito. Ad hoc dicendum mouetur primo per tēx. illius. c. h. et po
terit etiam fieri per ipsum met habent et obligatum ad restitu
tionem. vt. C. cuz tu. j. de vñsur. ad hoc allegat. xiiij. q. v. c. penul. t. g.
se. t. c. vñti. et alleg. alia iura. Ad istum tēx. responderet qd loquitur in
eo qui merito est suspectus de erogatione. s. in iudicio. ad. c. nō pu
tanda. j. q. i. responderet. + q dicit quod eleemosyna non est facien
da de illicite acquisitor. vt ibi no. hug. Dicit Jo. an. qd vtraq; op̄i.
habet equitatem. Nam dicit ipse ex quo debens obligatus est ad
illa incerta restituenda: si ergo illa restituit prout disponit decre
cum tu. de vñsur. scilicet erogando pauperibus: non appetat ratio
quare non debeat esse absolutus saltem ab onere satisfactionis. et
dicit Jo. an. qd hoc pure et vere facientem habet pro absoluto in
his in quibus transit dñnum. et sic per hoc videt equa et bona op̄i.
archi. Tamen dicit qd in contrarium facit: quia per hoc erit facile
vñcniq; vitare onus restitutionis dicendo se soluiss. Nec ob. si di
catur ei non creditur nisi faciat fidem: qd ex quo sequetur abfur
dum qd pro qualibet denario dispensando haberet necesse secum
habere testes vel notarium: qui de hoc publicum conficeret instru
mentum. Item experientia docet qd pauper recipiē. xx. sol. comi
tetur se recepisse. x. libras. et ideo dicit ppter hoc op̄i. Hostie. forte
equam: et dicit equam fore constitutionem ep̄o: qui reseruant per
illam eis absolutionem in certorum: non tm respectu peccati: sed
etiam respectu satisfactionis. Tamē potest dici relinquentū hoc
arbitrio superioris qui considerata qualitate persone dispensan
tis: et considerata quantitate dispensandorū habebit arbitrii vñrum
debeat stari dicto vel iuramento asserentis se disp̄asse. ¶ Quo
rit an eph talia incerta dispensanda inter pauperes xp̄i possit con
uertere in reparacionē ecclesie parochialis. Jo. an. in predicto. c.
h. de testa. li. vi. refert duos docto. disputasse hanc qōne: et potis
allegationib; p; et. S. refert determinatum fuisse qd etiā indiget
reparatione nec facultates ecclesie ad hoc sunt sufficiētes: et pōt
fieri sine graui pauperum iudicio: tunc potest eph hanc conuer
sionem facere: als aut. argu. c. pasce. lxixv. de quo dic vt ibi plene
per eū. Itē hic posset queri inter quos pauperes hec dispensatio sie
kenda. de qua plene per aliquos in. c. cu tu. j. de vñsur. et. l. nulli. et

in. l. si quis ad declinandā. C. de epi. et cle. et per frē. de senis in suo
cons. xxxii. et in prealle. c. cu tu. de vñsur. Inducitur hec decretū. ad. q.
qd quis teneat plus prouidere in necessariis extraneo catholico q
patri heretico. de quo. xxx. di. c. i. xlj. di. quiescamus. lxxvi. di. nō sa
tis. In spec. qui. h. fint legi. x. quid si pater. et per hōstie. in summa
de tempo. o. y. j. x. quid si pater. et determinas qd potius pf: cum
hoc sit de iure naturali. de quo dic vt ibi. ¶ Qd glo. sunt liales ex
cepta vñima super verbo pauper. ¶ Op. quod iniuste ablatuz
non detur pauperibus: sed restituē debet illis quibus est ablatum
de homici. sicut. de vñsur. cum tu. So. si persona est certa a qua ini
ste est ablatum: sive ex officio iniuste ei debet restituē. vt in contra
rioz: d3 dari pauperibus: vbi persona est incerta vt hic. ¶ In die
fm. Jo. an. qd hic loquitur de iniuste exēdicato: quo ad exigentem et
soluentem: qd hic loquitur de salario debito tali existenti in officio
quod non solvit in debite: quo ad solutionem: quia si isti nō sol
uerent solueret alteri xpianos: puta si debentur forte centum filio
in anno. Dicit tñ gl. si. qd plus punis portans merces inhibitas:
vt in. c. se. si non est dubium: quia plus delinquit.

1. Arma iudeis ferentes qua pena mulcentur. nū. 3.
2. Penam pecuniariam soluere non valens luit in corpore arbitrio
tamen superioris: et qd erit sufficiēs pena locolpene pecuniarie. nū. 3.
4. Arma dantes piratis qua puniantur pena. nū. 1.

Todeliberandam. Hoc concilium ge
niū lateraneñ. s. c. et addit penam imponendā tpe ab
solutionis ibi. et talibus. ¶ No. i. penas ferentium ar
ma vñtia infidelibus vel ligamina ad galeas vel in naues piratis
curam exēcentium: qd sunt exēdicati ipso iurez priuans bonis: et
efficiunt serui capientium. Item qd non absoluuntur nisi perceptū
et tantundē dederint in subsidiu terre sancte. hoc dicit. ¶ Secundo
no. qd exēdicatus pō iterato exēdicari. ¶ Tertio no. qd pari pena
puniuntur facientes et angiliū comparatiū danteo. ¶ Quar
to no. qd incapax pena pecuniarie luit aliter superioris arbitrio:
vnde dicimus qd qui non pōt ī ere luit in corpore. ¶ Opp. qd in
duplum non puniatur quod in subsidiu terre sancte hoc non ex
pendat. s. c. proxi. So. hoc differt a. c. proxi. qd hic grauius delictuz
ergo gravior pena. Ibi lenius et ideo lenior pena per iura que alt.
glo. ¶ Oppo. qd tantundē de suo soluere non possit: qd bona sua
confiscantur vt hic. So. hoc procedit quādo bona nondū sunt cō
fiscata: vel in ipsa cōfiscatiōe hoc fieri d3: vel loquitur de bonis post
modum acquisitīs. ar. j. de pen. felicis. g. verum. lib. vi. Ut penam
hanc imponit ecclesia. Precedentem vero imponit secularis cu
ria etiam secundum Inno. ¶ Quero an habeat locum pena in
piratis xpianos tantum pirataram exēcentibus. dic secundū
aliquos qd sic: secus h̄z alios. Alij dicunt idē si h̄z alios: cū non de
beat in piratica h̄z christianos instruē: cum hoc non pōz Inno. per
verbū sequens in dispendium terre sancte: sed pō dici qd illud
verbū in dispendiu respicit clausulā aut quibuslibet. ¶ Glos. sup
verbō cōmercio in tota literalis non tangit nisi vñnum recitandū
que st̄o qua tenet portans arma vñtia ad infideles et tantundē
de suo magis vñsurarius cui sufficit restituē quod accepit. Hl.
dicit quod hic grauius delinquit: qd fidem christianam impugnat
ideo grauius puniendus. in aut. vt fratrum filij. in fine. colla. viij.
¶ Querit glo. penul. que erit sufficiēs pena loco pene pecuniaria:
Dicit glo. quia poterit subiici verberibus. xij. questio. vij.
si res. cum si. Ellē glo. omnes sunt literales et.

1. Officij publicis non sunt preficiendi iudei vel pagani: que
si eis vendantur christianus non suspectus ad illa colligenda pre
ficitur.
2. In fructibus vñditis iudeo colligēdis nō habet iudeus potestatē
supra christianum.

Especiali. ¶ Indei vel pagani publicis offi
cialia iura venduntur: christianus non suspectus ad
illa inra colligenda preficitur. hoc. d. In prima regis cul
pa et excusatio. In secunda contra vñtrungs prouidet ibi. manda
mus. ¶ No. qd iudeus non est preponendus officio supra christia
num. ¶ Secundo no. quod iudeus in colligendis redditib; etiā
hā superiorē venditis non debet habere potestatē supra christia
num: et sic secundum responsū secunde partis habet locum etiā
in lacis: quod tenent hic docto.

1. Emere non potest iudeus baptizatum aut baptizari volen
tem.
2. In voluntate seu proposito existēs equiparatur ei qui est in actu
perfecto.
3. Seruū emere h̄z iudeo cā mercimonij: quem si aliter emerit cōpellit
infra tres menses ipsum ad libertatē perducere etiā nullo pōto re
stituto. nū. 3. et quare ad hoc cōpellatur ipse iudeus amptor. nū. 6.

Antonius de Butrio super quinto Decretalium.

- 4 Mercatoribus in mercimonis falso est prestandus.
 5 Emere non potest iudeus serum xpianum.
 6 Solidum quid significat; et promittens soluere solidus ad quid tenetur.

Velli iudeo. Se summat; et tria facit. primo dicitur quod iudeus non potest emere baptizatum vel baptizare voluntatem. Secundo no. quod pari privilegio virtutem existens in proprio et in actu perfecto. Tertio not. quod licet emere serum causa mercimonij iudeo. Et no. contra pro quanto emi si vellet fieri vel factus sit xpianus. Quarto no. quod serum xpianum a iudeo emptum etiam mercimonij causa iudeus vendere tenetur infra tres menses si ille sit effectus vel fieri desiderat xpianus. Quinto no. quod serum emptum non mercimonij causa sed ad seruendum vel mercimonij causa et venalem non expositum infra tres menses compellitur iudeus ad libertatem perducere etiam nullo precio dato. Ita nota quod prohibita emptione vel prohibita renditione vel contra.

4 Cetero mercatoribus in mercimonis fauor debet: imo dicit Inno. de off. de le. c. significantibus: quod tales sunt persone miserabiles quamdiu sunt in mercimonis sicut peregrini. Oppo. quod iudeus non debeat primari suo seruo. de c. iudas. xvii. q. iii. Secundum contrarium loquitur in eo qui mentiendo dicebat se xpianum ut dominum primaret dominio ipius: quod non ibi videtur. Ita autem tertio loquitur in eo qui non mentiendo hoc dicebat. Quero quod re non vendens infra tres menses compellitur pro nibilo perdere ad libertatem. dicit quod presumitur quod non mercimonij causa emit sed ad seruendum: et quia hec presumptio iuris et de iure est non admittitur probatio in contrarium. Quero a quo tempore computabantur tres menses. dic quod a die serui empti et traditi. in isti. de re. di. q. p. traditionem secundum Host. Jo. an. dicit quod credit istos menses computandos a tempore a quo petuit xpianitatem. Quid si alii ipsum compararetur tres menses. dicit glo. quod non valeret emptio et erit liber nullo dato precio. Si scienter emit illum: si ignoranter agat ad premium sive ad interesse contra iudeum. ff. de contra hen. emp. l. liberi hominis. Quero quid si iudeus emat mancipium xpianum. dic quod non valet emptio quo ad hoc ut emptor esset ciatur dominus: sed quo ad hoc ut primus vendor perdat dominium sic.

8 C. ne xpia. mancipia. l. vna. Quero de qua moneta erat hic solidus. dic de moneta que est in iudeo in loco. ff. de leg. iiii. l. minimis. dic hoc verum quod solidus hic pro aureo accipitur. allegat. ff. de manu. testa. l. cum ex falsis. ff. de inossi. testa. l. papi. q. viti. Et ad iura in glo. allega. respondet secundus abba. quod loquitur de precio ab homine posito. et lxvij. faciunt libram. C. de suscep. et archa. l. quotiens. lib. xij. Colligit glo. quod falso fidei priuat quem seruo suo. Quicquid filio. de couersi. infidei. c. si. q. n. q. x. de diu. c. gaudemus et c.

De hereticis.

Rubrica.

Uiso de his qui non baptizati contemnunt christum et male colendo blasphemant. Submittit de his qui post fidem vel baptismum incident in heresim. Materia habetur. xxij. q. i. per totum. q. qd. iij. quia vero. v. q. ad. i. et. i. questione. viij. xxij. q. viij. per totum. Reputetur in. vij. et in clementi. tc.

- 1 Fides nullam in se dubitationem recipit.
- 2 Hereticus quomodo censetur qui de fide dubitat. nu. 5. et 7.
- 3 Testis esse non potest infidelis.
- 4 Ignorantia super his que sunt de fide non excusat.
- 5 In fide veritatis quis dicatur errare.
- 6 Dubitans de fide qui dicatur hereticus. nu. 5.

Habius. Nota primo quod fides non recipiat omnino certitudinem: et sic inter dubium et certum est dare medium. Secundo no. quod dubius in fide est hereticus. Tertio not. quod ille infidelis est qui fidem veritatis ignorat: et que ei non est credendum qui est infidelis. No. quod incapax veritatis diuinorum est in capax veritatis gestorum hominum. Et quo colligit glo. quod infidelis non potest esse testis: quod no. Flota quod ignorantia in his que sunt in fide non excusat: de quo dicitur per Jo. an. 5. de summa trinitate. super Rubrica. Op. quod si hec decrete. procedit quilibet homo est hereticus: quod nullus est quin quandoque carnis stimulo renocet in dubium: an sit versus quod sit alia vita. Sol. dic quod quedam est dubietas que hanc pertinaciam animi et deliberationem et placetiam et hoc inducit heresim contra articulos fidei. Quedam est dubitatio que procedit a scrupulo conscientie: et hoc potius est pena quam culpa nec haec heresim cum frequenter voluntatem accidat: immo ille qui se bene firmat in fidere talibus motibus resistit meretur: sicut qui resistit carnis stimulis. viij. dist. sed pensan-

- 6 dum. et. c. testifi. ad hoc. xvij. di. quod dicitur. Quero quis dicat veritatis fidem errare ita quod ei non sit credatur. Dic quod ille qui ignorat fidei veritatem: quod non est baptizatus: vel quod errat in articulis: vel etiam catholici qui ignorat veritatem negotii de quo queritur. s. qui ma. accu. pos. c. videtur. de iur. calum. in pertractandis.
- 7 Querit glo. q. dicat hereticus ex dubio: dicit glo. quando dubit in articulis fidei: et hoc est: quod sicutus esse non potest qui dicere aliqui articulo in simbolo. Redo in deum: quibus per fidem sola adhibenda est credulitas: quod fides est de re non visa. de penit. distin. iij. in dono. C. de sum. tri. l. vlti. et per fidem veritas est calenda. gl. alleg. iura que est clara. vide ergo eam per te.

- 1 Ab errore renocare alium xpianum errante tenet quilibet xpianus ex debito fidei. nu. 3.
- 2 Peccare videtur qui non renocat vel ostendit peccatori suum errorum ex quo potest: et an quilibet christianus ad hoc teneatur. nu. mero. 4.

Ghalios. Nota. quod quilibet xpianus tenet ex debito fidei alium christianum ab errore renocare. Secundo no. quod non renocans alterius errorum cum potest assentire videtur eius error et infidelis esse. Quero de quo errore hic loquitur: dic quod de errore fidei ut faciat ad titulum. Quid dependent: dic quod idem et fortius quod non dependente. Quero an quilibet tenetur alterius errorem renocare. Glo. dicit quod si peccatum est commissum solus prelatus et superior tenetur ad errorem renocandum. xxiij. q. iiij. dno ista. Si peccatum est in fieri: tunc quilibet ad hoc tenet occulte tamen. s. eo. cum ex iniuncto. vbi de hoc doc. dicunt quod in crimen heresis est speciale: et etiam eo commissio possit qui libet renocare ipsum: quod saltim semper respectu perseverantie est in fieri. Hic tamen dno. quod in iudicaria correctio ad solus prelati pertinet. Evangelica vero ad oculos: et sic dicit intelligenda iura alle. i. gl. xc.

- 1 Hereticus perseverans eternaliter damnatur.
- 2 Penitentia est admissibilis quo ad penam eternam delicto etiis consummato.
- 3 Eleemosyne vel martyria non prosunt peccatori vbi sunt in peccato quo ad salutem. nu. 6.
- 4 Hereticus reputatur scismaticus.
- 5 Hereticus quotplex est.
- 6 Bonum factum in peccato mortali proficit tantum ad propria.

Firmissime. Nota. Hereticus perseverans etiam baptismus eleemosyna vel martyrium. h. d. Secunda ibi. omni. Nota. quod id dicitur firmissime teneri in quo nullus habet scrupulus dubitationis. Secundo no. quod hereticus et scismaticus in fide non integratus sive ecclesiæ non incorporatus est damnatus. Tertio no. quod quo ad penam eternam admittitur penitentia etiam delicto consummato. Quarto no. quod heretico non prosunt sacramenta nec bone operationes nec etiam martyrium ad salutem videtur a contrario quod aliquid perficiatur sive bene operari non proficit nisi virtuoso existenti. Quarto etiam scismaticus sit hereticus: dic quod sic: quod dividit ecclesiæ unitatem.

- 5 Quarto glo. i. quotplex est hereticus. Glo. declarat in fide et de heresim ab electione erroris: vel ab errore erras: vel hereticus: quod nimis adheret: sive opinioni: vel ab heresim: quod idem est quod dividit sicut dicimus familie hereticæ. id dividende. Item heretici possunt dici large gentiles: quod non tenet articulos fidei: secundum quod officia heretici. de quo. xxij. q. iij. quia vero. Et proprietas hereticus qui non sunt quatuor concilia. C. c. l. quicunque. C. de sum. tri. l. i. item de hereticis qui detrahunt priuilegium ecclesiæ: quod prestat oibus. xxij. dist. omnis. et qui peccata sedis apostolice pertinaciter transgreditur. xij. dist. nulli. qui decretalibus episcopis contradicit: vel eas non recipit. xij. di. de libellis: qui contionem catholice ecclesiæ non recipit. in ant. de priuile. dotis. post prin. col. viij. de quo per Hosti. in sum. eo. ti. q. i. C. Op. glo. viij. quod proficiat heretico bene operari. xxij. q. iij. si quemlibet. So. non proficit ad salutem: sed vix ad bona spaliam: et ad minus supplicium subeundum. de pe. di. iij. ad finem et mortificatio malis interdum bona reuiniscunt. vt de pe. di. iij. pi. de quo per Hosti. in summa. de pe. et remis. q. et an. i. responso. et.

- 6 C. condemnati omnia gesta quod sunt nulla facta tamen in tpe quo damnatus est: arcta tolerati videantur posse tenere. nu. 3.
- 2 De heresi pape synodus cognoscere potest.
- 3 Papa subiicitur suis inferioribus in delicto heresim.
- 4 Autore condemnato quomodo omnia ab eius autoritate dependentia censeantur reprobata ut etiam si legem considerit oeclesias ab eo condite videantur reprobatæ.
- 5 De falsitate notario damnato an oia acta ab eo censeant nulla.
- 6 Instrumentum receptum a notario accusato de falso an pendente indicio falsitatis receptum teneat.

Instrumenta